„PACO KAJ JUSTECO"

MEDEDEELINGEN VOOR DE LEDEN

3-a jaro - n° 2 Januaro 1944

VOJAGREMELOROJ : - Kun kvar esperantistoj dum semajno al, en kaj tra la belgaj Ardenoj. (3-a daŭrigo)

Ni denove je tre favora prezo ricevis bonegan vespermanĝon (supo bongusta - terpomoj kun fokoj - ovokuko) Ni ankaŭ havis la okazon bani en la Semois-rivereto kiu zigzagas tra la vilaĝo. Je vesperiĝo ni brak-en-brako promenadis tra Termes s/Semois kantante decajn flandrajn kantojn kaj eĉ kelkajn esperantajn. Ni en tiu malproksima vilaĝo pasigis unu de niaj plej agrablaj vesperoj.

"Morgaŭ ni kiel eble plej frue devas forbicikli" jen la tagordo de la gvidanto antaŭ ol enlitiĝi. Efektive ni la sekvonta tago havas la plej longan trajekton (proksimume 110 Klm. en la Ardenoj). Je la sesa jam Fons kaj mi ŝtele elglitis la liton - ni laŭ regulo nur povas elliti ĝi je la 7-a - kaj la dormĉambron kaj gastejon (tra malfermita fenestro) kaj nin lavis en la rivereto Semois. Kun multaj antaŭzorgoj por eviti bruon ni ĉion pretigis kaj kiam la virinoj finfine envenis la kunvensalonon ĉio estis en ordo por la matenmanĝo kaj bicikloj estis jam pakitaj por la foriro. Sekve sen prokrasto ni je la fiksita horo forbiciklis. La unua ĉefa celo estis Bouillon kie ni intencis viziti la famu kastelo. Ni sufiĉe rapide faris la ± 40 Klm. ĝis al Bouillon ĉar vojo dum proksimume 10 Klm. konstante sed ne tro tamen malsupreniras. Laŭ oni-diroj la burgo nur je la 11-a estas malfermita por la vizitantoj. Sekve - estis nur la 10.30 horo kiam ni enbiciklis Bouillon - ni dum duonhoro vizitis la ĉarman urbeton, aĉetis kaj forsendis poŝtkartojn ilustritajn,ktp. Kaj nun la penega supraniro ĝis al enirpordego de la burgo. Finfine ni alvenas kaj sopiras de lacoco. Ni transpasas la leveblan ponton, jam estas en la antaŭkorto kiam gardisto nin avertas ke...la burgo nur estas vizitebla dum 2 tagoj de la semajno. Evidente ĝuste ne la merkredo. Ni feliĉe kuraĝis ridi pro la farita vana penado kaj daŭrigis nian vojon ĝis al Corbion. La 20 Klm. kiuj nun sekvas estas la plej imponaj laŭ mi de la tuta vojaĝo. Ni trabiciklas la valon de la Semois kie oni produktas la famen tabakon de tiu nomo. La rivereto zigzagas konstante inter altaj montoj kaj verdaj valoj. Ĉie densa verda kreskaĵo sur la rokoj kaj sur la kampoj la belgaj tabakplantoj. La suno brilegis super tiu naturbeleco kaj fariĝis mirindaĵon de la pejzaĝo. Ni profitis de l'okazo por pikniki laŭlonge de la vojo en tiu rava ĉirkaŭaĵo. Post tagmanĝo kaj ripozado ni daŭrigis kaj baldaŭ revenis sur la ĉefvojo al Rochefort, kiu ni en Bouillon forlasis, sur famkonata vojkruco de Menuchamet.

De tie ĝis al Rochefort nur unu akcidento. Henriette ne plu kapablis daŭrigi, preskaŭ svenis kaj sin kuŝis apudvoje por ripozi. Necesis flegado de la gvidanto pere de odorakvo. Tuj Henriette resaniĝis. Ĉu odorakvo aŭ flegado de Roger estis la kaŭzo ?

Ni do ree estis en Rochefort. Kvankam la junulg stejo ne estis plu tiel plenplena kiel la dimanĉo tamen ni ennis esti kun multe da geturistoj. Kvazaŭ la 110 Klm. faritaj ne lacigis nin ni ankoraŭ kuraĝis vespere promenadi kiel gefratoj tra la urbo. Morgaŭ estas la plej mallonga ekskurso ĝis al Comblain-au-Pont kaj ni nur intencas forbicikli posttagmeze. Tiel ni antautagmeze kapablas viziti la mondfamajn grotojn de Rochefort kaj Han s/Lesse.

Viziti la grotoj ! Estis, estas kaj restos la revo de ĉiuj geturistoj vizitante la mencitaj urbetoj. Post matenmanĝo ni biciklis al proksima urbeto Han s/Lesse (je distanco de 6 Klm.) Tie ni kelkaj minutoj tro malfrue alvenis por kunboatveturi kun la gvidisto de la grotoj kiu jam forveturis kun grupo de vizitemuloj. Ni preskaŭ jam rezignis en la perdo de almenaŭ 2 horoj (la sekvonta foriro estas nur je la 11-a kiam laboristo por la bontenado de la grotoj ĝuste forveturante proponis nin kunpreni ĝis al la boato de la gvidisto. Kiam ni atingis la grupo kaj ĝies gvidisto ĝuste al la elŝipiĝejo ni nun formis aron de dekkvin geturistoj. Kun spoco de torĉoj kaj atente auskultante esplikadojn ni admiris dum horo kaj duono la ravan kaj nepriskriboblan belecon de tiuj subteraj profundaĵoj. Depost milito la elektra luno ne plu funkcias en grotoj de Han s/Lesse kaj lumigado pere de torĉoj despli faras sorĉan kaj romantikan impreson.

Cetere ni en Rochefort havus la okazon vidi elektran luminadon kaj sekve konstati la kontraston. Ni promenas kaj boatveturas sub, aŭ pli bone, inter, nia planedo kaj bone sentas ke al ni mankas sufiĉa aero freŝa. Ni spiras malfacile kaj havas malagrablan senton en la kapo.

Pri elektraj luminitaj grotoj ni povis juĝi en Rochefort. La sorĉa kaj romantika impreso tute forrestas sed kontraŭe ĉi-tie oni kapablas multe pli bone admiri ĉiujn vidindaĵojn de la subteraj salonegoj. Resume ni diras ke vizitante la du grotoj ĉiuj opinioj kaj gustoj kontentiĝas.

(daŭrigota - skribis ISERENTANT Roger)

88888888888888888888888

SKRIBTALENTOJ DE NIAJ GEKLEBROJ : - Het spiritisme (2de vervolg)

Belangrijker evenwel zijn fenomenen als de volgende: het wegnemen van kunststukken uit goed verzegelde doozen, het maken van knoopen in een koord zonder einde, het brengen van ijzeren ringen over voorwerpen die veel te ruim zijn om er door te werken.

Doch het meest wonderlijke fenomeen is wel het voortbrengen van tijdelijke menschelijke vormen. Eerst werden slechts leden gematerialiseerd, die men in het duister kon zien, en bij aanraking kon voelen. Vervolgens ontstonden menschelijke gezichten, en eindelijk heele gedaanten. Het medium Douglas Home, liet bij Prof. Crookes, een schim verschijnen, die met een harmonica in de handen, spelend door de kamer gleed. Dezelfde geleerde nam onder de allerstrengste maatregelen - hij had zelfs opzettelijk een lamp vervaardigd om in de duisternis het verschijnsel na te gaan - materialisatieproeven met het vrouwelijk medium Miss Florence Cook, die den geest oprief van een hofdame uit den tijd van Karel I (mnl.: Katie King).

Nederland gemakte ook het fotografeeren van geesten in de mode. Sommigen (O.a. Beath, Reimes, Slade..) bezorgden hun klanten de schimmenfoto van afgestorven familieleden, of naar keuze, van Abraham, Mozes, David of Napoleon...

Een andere groep kombineert physische met psychische verschijnselen. Het meest gewone type er van is het tafelspreken. Dit ging eerst zoo toe: de leden van de vergadering zatten zich rond de tafel, leggen beide handen er op, zoo, dat hun pinken lagen op of onder den pink van den gebuur; was er nu een goed medium onder hen, dan begon, na eenigen tijd, de tafel te draaien, en weldra te kloppen; één klop beduidde een ontkennend antwoord, twee kloppen een bevestigend, drie was een wijfelend. Vervolgens, daar men meer uitgebreide antwoorden verlangde, werden de letters van het alfabet rechtstreeks aangewezen: A = één klop, B = twee kloppen...) Een eenvoudiger middel is evenwel volgend: men hangt in de zaal een gedrukt alfabet, een der aanwezigen overloopt met den vinger de letters, en een klop wijst de bedoel de letter aan. De letters, bijeengebracht, en woord en volzin, maken dan het antwoord uit.

Dikwijls ook, bedient men zich, om met de geesten te converseeren, van een psychograaf (planchette). Dit schrijftoestel bestaat uit een plankje, van twee pikkels met rollatjes, voorzien, terwijl als derde pikkel, een potlood genomen is.

Onder het potlood legt men een reep papier. Legt nu het medium de hand op het plankje, dan komt het in beweging, en het potlood schrijft het antwoord. Met dit toestelletje gaf de vrouw van Dr. P.H. Newman, antwoord op 309 vragen. Het medium was nooit van haar antwoord bewust, en dikwijls waren de antwoorden geschreven, vóór haar man de vraag had voltooid.

Dikwijls opereeren de media ook zonder planchetten, ze nemen het potlood eenvoudig ter hand, en de geest bedient er zich van als van een werktuig.

In de groep der zuiver psychische verschijnselen, komt nog het geval voor dat de medium zijn stem leent aan de geesten. Dan spreekt het onbewust de gedachten uit van hen, van wien het ze ontvangt.

Media in trance (dan ligt het medium bewusteloos) doen soms mededeelingen in talen die ze volstrekt niet kennen (Glossolalie). Zoo sprak een amerikaansch medium in trance vloeiend Duitsch met een Duitscher, Hindoesch met een Hindoe..

We hebben ook nog: zielsmeting (psychométrie) bv.: het aanduiden van iemands ziekte door aanraking van een stuk flanel, of van een haarklis van den zieke; het bekend maken van iemands karakter en levensloop door aanraking van een brief onder gesloten omslag.

Helderziendheid of tweede gezicht is het zien wat bv. verborgen ligt in verzegelde kasten, gedachten lezen, de toekomst voorspellen, e.a.

Telepathie of hetognanie is het vermogen van een mensch, om een waarneembaren zinsindruk te ontvangen, van een feit dat op verren afstand gebeurt (is meest wetenschappelijk te verklaren).

Wanneer we nog het verplaatsen der zintuigen er bij voegen, bv.: het medium leest in een boek dat men achter zijn (of haar) hoofd openhoudt, zullen nu wel de hoofdtypen der spiritistische verschijnselen aangegeven zijn.

(vervolgd - bezorgd door makker André Claeys.)

888888888888888888888888888

KIO ESTAS FRENOLOGIO ? - (I-a daurigo)

Ĉu tio kion faris Dro Gall estas serioza ? scienca ? Aŭ ĉu nur trompaĵo ? fantazio, sciencaĉo ?

Dro. Gall kaj aliaj okupis sin pri tiu problemo per tute scienca metodo. Kaj ili venis al konkludoj vere interesaj kaj science certaj.

Longaj kaj metodaj serĉoj pruvis ke - se oni rajtas paroli pri inteligenteco ĉe la bestoj kiuj ja nur vivas kaj sentas dum ke la homo kaj vivas kaj sentas kaj ankaŭ konscias - ju pli inteligentaj estas la bestoj despli da cerboj ili havas. Fiŝoj havas preskaŭ ne cerbojn. Hundoj multe pli kaj la homo ankoraŭ multe pli. Komparante tri estaĵojn kiuj havas preskaŭ saman korpopezon nome gorilasimio kaj Lenberger hundon kaj homon, plej multe pezas la cerboj de la homo. Alia fakto. Laŭ la grado de la inteligenteco la cerboj estas pli evoluiĝintaj en vojoj, turnaĵoj. La cerboj de kuniklo estas perfekte ebenaj, glataj. Verŝajne vi scias ke la cerboj de Guido Gezelle estis eksterordinare formitaj en nekredeblaj turniĝoj. Ankoraŭ alia fakto. Estas pruvita afero ke la cerboamaso de la primitivaj homoj ne estis tiel grandiel de la nuna pli civilizita homaro.

Oni faris ankoraŭ pli da tiajn serĉojn kaj oni trovis ke ekz. la ina seksaso de la formikoj kiu montras tre socian instinkton havas detalan cerboparton kiu mankas al la vira formitosekso kiu ankaŭ ne montras tiun instinkton. Do iuj difinitaj instinktoj kaj karakteroj korespondas al iuj difinitaj partoj de la cerboj. Estas ja jam delonge konata fakto ke la parolo, la vido, la aŭdo ktp. havas sian organon en iu difinita loko de la cerboj. Nu, la karakterecoj aŭ pli bone la instinktoj kaj emoj same estas lokitaj en iu difinita parto de la cerboj. Al persono, kiu iujn emojn kaj instinktojn ne montras, mankas tiuj korespondaj cerbopartoj. Kompreneble ĉiu normala homo havas samajn instinktojn sed la grado de forto malsimilas. Nu: ju pli forta iu emo aŭ instinkto despli grande tiu cerboparto en kiu estas lokita tiu emo Sed nun la gr va demando: ĉu al iuj instinktoj al kiuj korespondas grandeco de cerbopartoj, korespondas ankaŭ grandeco de tiuj kraniopartoj sub kiuj estas lokitaj tiuj cerbopartoj ? Tiel ke estas ebla la frenologio t.e.: la vido de la karakteroj al la formo de la kranio. Al tiu demando oni devas respondi: laŭ la nuna stato de tiu sciencobranĉo la formo kaj ŝvelaĵoj de la kranio certe montras pri certaj instinktoj, ecoj, emoj. Tamen okazas ofte ke personoj havas tiujn specialajn ecojn ktp. kaj ke tamen oni ne kapablas rimarki tion al la kranio. En tiu kazo tiuj cerbopartoj certe enestas kaj evoluiĝis sed la tuta amaso de la cerboj kreskis pli interne en la kranio sen premi sur la kranio mem.

(daŭrigota - verkis por la revue Drs. F. Roose)

KINDEROOGEN.

O kinderoogen,
rein en rustig
als koele klare meren,
waar diep een blijde
zuivere ziel in blinkt;
onwetend van de wilde wind
zoo zijt ge kalm en rimpelloos;
een heldre spiegel voor uijn ziel
eens even vlekkeloos.
Nu strijkt de woeste wereldwind
door geen bergen van kindsheid
meer gekeerd,
als ruwe reuwe bezen
ruw over haar heen.

O donkere hemel
vol lichtende sterren
in lieve kinderkijkers,
ge zijt zoo diep
van peilloze reinheid
als Gods oneindigheid.
En die plotse flits
van een blijde lach,
vroolijke roering onder die sterren,
is als een Hostie zoo heilig voor uij.

Bij 't staren in die helle en lichte oogen,
in dien klaren afgrond
vol zuiverheid;